

УДК 342.72:343.91.(477(063)

А 437

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту кримінально-виконавчої служби
15 листопада 2017 року (протокол № 9)

А 437 Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті з законом, Крізь призму правових реформ: зб. матеріалів V міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 24 листоп. 2017 р.)- Київ: Ін-т крим.-викон. служби. - К.: ФОП Кандиба Т. П, 2017. - 329 с.

ISBN 978-617-7523-11-5

Збірка містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті з законом, крізь призму правових реформ».

Конференція присвячено розв'язанню актуальних проблем кримінально-виконавчої політики держави та пошуку шляхів удосконалення пенітенціарної практики України, а також зарубіжних країн.

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-7523-11-5

© Інститут кримінально-виконавчої служби, 2017

Вітальне слово.....	3
---------------------	---

Секція 1. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВИХ РЕФОРМ

<i>Бесчастний В. М.</i> ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА.....	5
<i>Богатирьов І. Г.</i> СИСТЕМА МГСЦЬ ПОПЕРЕДНЬОГО УВ'ЯЗНЕННЯ В УКРАЇНІ (СІЗО) ПОТРЕБУЄ РЕФОРМУВАННЯ.....	9
<i>Бондаренко М. С.</i> ПРО САНКЦІЇ НОРМ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 321 КК УКРАЇНИ.....	11
<i>Воробей П. А., Колб С. О.</i> ЩОДО ОБ'ЄКТІВ ТА СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ.....	13
<i>Горбачевський В. Я., Новосад Ю. О.</i> ЩОДО СИСТЕМИ ТА СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ПЕРСОНАЛОМ ДКВС УКРАЇНИ.....	16
<i>Горова О. О.</i> МЕХАНІЗМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ОСОБИСТІСНО-ЦІНІСНОЇ СФЕРИ ПРАЦІВНИКІВ ПЕШТЕНЩАРНИХ УСТАНОВ.....	18
<i>Гришук В. К.</i> ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ.....	22
<i>Гужва О. І.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ДО ДІЛНИЦІ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЖІНОК, ПОЗБАВЛЕНИХ ВОЛІ.....	26
<i>Гуміт О. М.</i> РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СВРОШТЕГРАЦІЙНОГО ПОСТУПУ.....	29
<i>Джуєжа О. М., Колб І. О.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧИХ СИСТЕМАХ СВІТУ ЗАГАЛЬНОНАЦІО- НАЛЬНИМ ПРОГРАМАМ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	32
<i>Загинеї З. А.</i> КВАЗЖРИМІНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: ДОСЯГНЕННЯ ЧИ ПРОГРАШ?.....	35
<i>/сякоє П. М.</i> ПЕНІТЕНЦІАРНИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	37

Пахомова К. О.

СКЛАДАННЯ ДОСУДОВОЇ ДОПОВІДІ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНИХ
ЗАСАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....180

Шкож С. П.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВАДЖЕННЯ ЮВЕНАЛШОЇ ПРОБАЦІЇ
В УКРАЇНІ.....183

Резік Ю. С.

ЩОДО ПИТАНЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ШІТІТУТУ ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ.. 186

Сайт І. Ю.

ДУШПАСТІРСЬКА ОПІКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК НА ШЛЯХУ
ВИПРАВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ЗАСУДЖЕНИХ В
УМОВАХ ВПЛИВУ РЕЖИМУ.....189

Стенко А. В.

ТВОРЧОТЬ ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В МІСЦЯХ
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....191

Стеблинська О. С.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЗАМІСНОЇ ПІДТРИМУЮЧОЇ
ТЕРАПІЇ В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....193

Сулицький В. В.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПСИХОЛОГІВ ДЛЯ РОБОТИ З ЗАСУДЖЕ-
НИМИ, ХВОРИМИ ТУБЕРКУЛЬОЗОМ.....195

Ступак О. А., Микитенко А. М.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ 198

Сушко О. О.

ШІТІТУТ ПРОБАЦІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПОЗИТИВНИХ ЗМІШ В
АНТИСОЦІАЛЬНІЙ ПОВЕДІНКІ ЗАСУДЖЕНИХ.....201

Хуторянцева К. О., Македонська М. І.

ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ СУЩИДУ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ТА
ВІДБУВАННЯ ПОКАРАНЬ.....204

Чорна І. В.

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ НА ТЛІ
ДОСВІДУ ОКРЕМИХ КРАЇН НАТО.....207

Шевченко Л. О., Александров Ю. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ЖІНКАМИ-
ЗЛОЧИННИЦЯМИ.....209

Шкарупа К. В.

ГРОМАДСЬКІ РОБОТИ, ЯК ВИД ПОКАРАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПІ.....212

Шкільницька І. К.

ПСИХОЛОГІЧНА ПРИЗМА ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В МІСЦЯХ
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....215

Бульчева В. С., Соловійова К. О.

ОБЕЗЗБРОЄННЯ ПРАВОПОРУШНИКА, ЯКИЙ ВИКОРИСТОВУЄ ХОЛОДНУ
ЗБРОЮ.....217

застосовується ЗПТ, серед інших, виграють і від зменшення симптомів відміни при надходженні (які часто супроводжуються покаліченнями, а то і спробами самогубства), від зменшення поширеності торгівлі наркотиками і від підвищення продуктивності праці засуджених, яку отримують замкнуто підтримуючу терапію. Крім того, серед засуджених, які отримують ЗПТ, значно знижується ймовірність зчинення нових злочинів. Також ЗПТ у виправній установі значно полегшує включення в процес лікування після звільнення і утримання в ньому колишніх засуджених в порівнянні з засудженими, які брали участь в програмах детоксикації. Хоча адміністрація виправних установ спочатку часто висловлює побоювання з приводу безпеки, агресивної поведінки та нещільного використання метадону, тіля того, як програма ЗПТ починає реалізовуватися, ці проблеми не виникають. Як засуджені, так і персонал виправних установ повідомляють про те, що ЗПТ має позитивний вплив на життя в установі виконання покарань. Також ЗПТ дозволяє щодня підтримувати контакти між членими службами виправної установи і засудженими - ці відносини можуть стати основою для початку обговорення інших проблем охорони здоров'я і послужити сполучною ланкою з іншими стратегіями профілактики передачі ВІЛ-інфекції.

Список використаних джерел

1. Poland country overview. URL: <http://www.emcdda.europa.eu/countries/poland>
2. Замкнена терапія: аналітичний огляд. Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД з України. 2005. 20 с.
3. Здоровье в исправительных учреждениях. Вена, Управление Организации Объединенных Наций по наркотикам и преступности. Всемирная организация здравоохранения, 2015. 206 с.

*Сулицький В. В.,
кандидат психологічних наук, доцент,
старший викладач кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи
Інституту людини Київського
університету імені Бориса Грінченка*

ПРОФЕСІЙНА ПОДГОТОВКА ПСИХОЛОГІВ ДЛЯ РОБОТИ З ЗАСУДЖЕНИМИ, ХВОРИМИ ТУБЕРКУЛЬОЗОМ

Туберкульоз - одна із головних проблем сучасності. Щороку в світі реєструється близько 370 тисяч хворих туберкульозом, майже 80% з яких припадає на країни Східної та Центрально-Східної Європи. Кожні 4 секунди одна людина на Землі захворює туберкульозом, а кожні 10 секунд від цієї хвороби хтось помирає. Щороку туберкульоз забирає життя у 2000000 людей.

В Україні найбільший рівень захворюваності туберкульозом відзначається в містах (на 15-25% вищий за середній показник) з найбільшою щільністю населення, де люди живуть дуже щільно. Туберкульоз вражає, насамперед, соціально незахищені верстви населення. Але, є серед хворих і багато людей.

За відсутності лікування, хворий з активною формою туберкульозу у середньому щорічно заражає в середньому від 10 до 15 осіб. Щогодини в Україні ВІЗ ДНО недуги помирає одна людина, а заражаються четверо. Тільки за офіційними даними, на диспансерному обліку — майже 600 тисяч українських громадян. Ці дрібні показники в Європі.

Туберкульоз (від лат. Tuberculum - горбик) - поширене в світі інфекційне захворювання людей і тварин, яке викликається різними видами мікобактерій, за правилом, Mycobacterium tuberculosis. Туберкульоз зазвичай вражає легені різними зачіпаючи інші органи та системи. Mycobacterium tuberculosis передається повітряно-крапельним шляхом при розмові, кашлі та чханні хворого. Найчастіше тіло інфікується мікобактеріями, захворювання протікає в прихованій формі (тубіфікації), але приблизно одна із десяти прихованих інфекцій переходять в активну форму, при якій летальність досягає 50% [1].

Одним із видів роботи, в якому беруть участь практичні психологи у встановленні виконання покарань, є «Медико-соціальний супровід та формування прихильності до лікування туберкульозу серед засуджених» (проект MSF «Життя без кордошів»), ВН передбачає:

- формування та підтримку позитивної мотивації до лікування;
- формування у хворих засуджених установки на одужання;
- формування внутрішньої потреби у хворих засуджених на ведення здорового способу життя;
- формування у хворих засуджених висповідального ставлення до оточуючих людей;
- полегшення процесу адаптації хворих засуджених до лікування тощо.

З метою полегшення роботи психологів із засудженими, які хворіють туберкульозом (форма 5.1, форма 5.2), нами був розроблений спеціальний навчальний курс «Ураховуючи медичні та соціально-психологічні основи роботи з засудженими, які хворіють туберкульозом» [2].

Структурно ВН включає практичні, соціальні, медичні, педагогічні та психологічні питання, які тематично розбиті на п'ять модулів. Кожен модуль відповідає одному із напрямків профілактичної діяльності.

Метою занять є сформувати готовність у пенітенціарних психологів працювати з особами, які хворіють туберкульозом. Особливістю учасників занять відповідними методами та формами роботи з питань психодіагностики, психокорекції, психоконсультації, ресоціалізації та соціалізації засуджених після одужання, а також, формування у осіб, хворих туберкульозом, бажання й готовності до лікування.

Завданнями занять є надання пенітенціарним психологам спеціальних знань, формування у них умів і навичок роботи з засудженими, хворими туберкульозом.

Запропонована програма є мультидисциплінарною. Її незначний обсяг передбачає, що у пенітенціарних психологів вже є відповідні загальні знання в галузі права, медицини, психології, соціальної роботи та педагогіки.

Загальний обсяг годин - 40. У тому числі: лекції - 10 годин; практичні заняття - 10 годин; тренінгові вправи та завдання - 20 годин.

Після закінчення спеціального навчання та успішного складання тестових завдань учасники отримують відштовіщений сертифікат.

Зі час оволодіння навчальним курсом психологи повинні

- вивчити вітчизняного та міжнародного законодавства щодо надання медичної, психологічної допомоги особам, які хворіють туберкульозом;
- розкрити погляди на проблему туберкульозу;
- роз'яснити та клінічні показники цієї хвороби;
- швидко-психологічні особливості, хворого туберкульозом;
- історично-діагностичну роботу з засудженими, хворими туберкульозом;
- історично-профілактики та попередження захворювання туберкульозом;
- історично-профілактики та попередження самогубств серед осіб, хворих туберкульозом;
- історично-психологічні основи ресоціалізації та соціалізації, хворих туберкульозом.

Учасники повинні вміти:

- розуміти психодіагностичне обстеження засуджених, хворих туберкульозом;
- організовувати та проводити психопрофілактичну та психокорекційну роботу з ними туберкульозом;
- виконувати та проводити соціально-психологічні тренінги з особами, хворими туберкульозом.

Запропонований навчальний курс «Права людини, медичні та соціально-психологічні основи роботи з засудженими, які хворіють туберкульозом», організований та був впроваджений у практичну діяльність психологічних центрів, а також, враховуючи специфіку роботи Всеукраїнської організації «Лікарі проти каркошів», у систему підготовки їх співробітників щодо особливостей роботи з засудженими у місцях позбавлення волі.

Як свідчать відгуки тих, хто пройшов навчання, ця програма допомагає:

- планувати та проводити індивідуально-психологічну роботу із хворими на туберкульоз;
- організовувати та проводити інформаційно-психологічну роботу із хворими;
- застосовувати спеціальні форми та методи роботи з тяжкохворими особами (принципи хоспісної роботи);
- проводити психодіагностичне обстеження хворих туберкульозом;
- проводити психологічну роботу щодо ресоціалізації та соціалізації осіб, які хворіють;
- організовувати психологічну підтримку та супровід осіб, хворих туберкульозом;
- проводити певні заходи з родичами хворих;
- проводити роботу щодо соціалізації осіб, які знаходяться на лікуванні у туберкульозному диспансері після відбування покарання у місцях позбавлення волі (37% від загальної кількості хворих) тощо.

Список використаних джерел

1. Суліцький В. В. Спеціальна підготовка практичних психологів для роботи з хворими туберкульозом: матеріали Міжнародної науково-практичної

конференції [«Психологія в освітньому просторі»], (Донець, 1-2 листопада 2012 року). Під ред. кафедри психології ДонНУ. Донецьк: ООО «Східний видавничий дім», 2012. С. 296-299.

2. Суліцький В. В. Медико-психологічні основи роботи з засудженими, психологія туберкульозу: навчально-методичний посібник / В. В. Суліцький. Горлівка-Донецьк, 2013. 268 с.

*Ступак О. А., Микипенко А. М.,
курсанти 4-го курсу
психологічного факультету
Інституту кримінально-виконавчої
служби
Науковий керівник:
Чичуга М. М.,
кандидат психологічних наук,
викладачка кафедри практичної
психології Інституту кримінально-
виконавчої служби*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

На даний час питання професійної деформації працівників Державно-кримінально-виконавчої служби (далі - ДКВС) є досить важливим. Актуальність цієї проблеми можна пояснити нестабільним соціально-економічним та політичним становищем в країні, періодом реформування кримінально-виконавчої системи, негативними факторами професійної діяльності, які спричиняють винищення професійної діяльності тощо.

Проблема впливу професії на особу вивчалась багатьма дослідниками, зокрема: С. П. Безносовим, Р. М. Грановською, Е. Ф. Зеером, А. К. Марковим. Психологічні особливості професійної деформації працівників Державної кримінально-виконавчої служби досліджували: Т. В. Купіріова, Н. Ю. Максимова, В. С. Медведєв, О. В. Сахнін, В. М. Синьов, М. М. Чичуга, М. С. Ятчук та інші.

В. С. Медведєв зазначав, що професійна деформація пенітенціарного співробітника — це комплекс специфічних, взаємопов'язаних змін особистості, що виникають в результаті виконання протягом певного часу правозастосувальної діяльності як основної професії. Ці зміни виникають та виявляються на різних рівнях — психічних процесів, станів, якостей, свідомості особистості [1, с. 12].

Аналізуючи наукову літературу, ми визначили, що на виникнення професійної деформації в працівників ДКВС впливають чинники професійної діяльності, а саме: чинники, обумовлені специфічною професійною діяльністю, недоліками в організації службової діяльності, наявністю конфліктно-взаємодії в колективі та між різними службами, а також індивідуально-психологічними особливостями особистості.